

CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR

Str. Stavropoleos nr. 6, sectorul 3, București, România, CP 030084, CIF 20329980
Tel. +4 021 3104641 Fax. +4 021 3104642 Fax. +4 021 8900745 www.cnsc.ro

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2) și ale art. 27 alin. (1) din Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul adoptă următoarea

DECIZIE

Nr. 1175 / C8 / 1099

Data: 17.07.2019

Prin contestația nr. 1272/13.06.2019, înregistrată la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor cu nr. 22364/14.06.2019, depusă de SC ..... SRL, cu sediul în ....., ..., ... CUI ....., număr de înregistrare în registrul comerțului ....., reprezentată de doamna ..... - administrator, privind procedura simplificată pentru atribuirea contractului de servicii de proiectare tehnică „PT+CS+DDE+DTAC” pentru „Modernizare drumuri de interes local - străzi în satul ... și satul ....., ..., județul ....., cod CPV 71322500-6, cu data-limită de depunere a ofertelor 15.04.2019, organizată de ....., cu sediul în ....., ..., județul ....., în calitate de autoritate contractantă, contestatoarea a solicitat .....

CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR,
asupra cauzei de față, constată următoarele:

Consiliul a fost legal sesizat și este competent, potrivit dispozițiilor art. 12 alin. (1) din Legea nr. 101/2016, să soluționeze contestația de față, prin care ofertantul SC ..... SRL reclamă rezultatul procedurii de atribuire menționată în partea introductivă, prin care a fost declarată câștigătoare oferta SC ...și admisibile ofertele depuse de SC ...SRL și asocierea ..., iar oferta contestatoarei a fost clasată pe locul IV.

Invocând documentația de atribuire, clarificarea emisă de autoritatea la 02.04.2019, art. 13 din Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții și art. 1 și 4 din Regulamentul de verificare și expertizare tehnică de calitate a proiectelor, a execuției lucrărilor și a construcțiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 925/1995, jurisprudență specifică și art. 3 lit. yy) din Legea nr. 98/2016, contestatoarea arată că toți ofertanții, pentru a realiza componenta contractului constând în „verificarea de proiect”, aveau obligația de a implica verificatori de proiect independenți, care să nu aibă calitatea de angajați/colaboratori ai proiectantului.

Conform raportului procedurii, SC ...SRL, SC ...SRL și asocieria ... participă la procedură fără subcontractanți, realizând în totalitate activitățile de proiectare și asistență tehnică din cadrul contractului, inclusiv activitatea de verificare tehnică. Raportat la modul de ofertare, aceștia nu pot realiza în mod legal activitatea de verificare de proiect, deoarece nu o subcontractează – aveau obligația de a asigura independența verificatorilor de proiecte prin subcontractarea acestei activități către o entitate care poate desfășura legal verificarea proiectelor tehnice. Prin urmare, propunerile tehnice întocmite sunt neconforme, iar componenta de verificare nu se poate realiza de ofertanți (s-ar afla în conflict de interese).

La art. 1852 C. civ., legiuitorul a definit contractul de subantrepriza, iar la art. 1769 a definit subcontractarea. Potrivit art. 1770, în cazul subcontractării, executarea contractului de furnizare rămâne sub supravegherea furnizorului, care răspunde față de beneficiar pentru calitatea produselor și a serviciilor furnizate de terțul subcontractant, având însă drept de regres împotriva acestuia.

În speță, serviciul din obiectul contractului care este în fapt furnizat/prestat de către un terț nu poate fi realizat decât prin subcontractare. Orice convenție prin care contractantul încredințează o parte din realizarea contractului către un terț este considerată de legislația în vigoare a fi subcontractare.

Prevederi privind subcontractarea se regăsesc în legile nr. 98/2016, nr. 10/1995 și nr. 50/1991. Prin nedeclararea subcontractanților și nedepunerea documentelor necesare, ca cerințe de calificare, ofertele au devenit inacceptabile.

În punctul său de vedere nr. 2033/27.06.2019 asupra contestației, înregistrat la Consiliu cu nr. 25099/03.07.2019, autoritatea contractantă susține în apărare că, deși există o incompatibilitate între elaborarea proiectului tehnic și verificarea acestuia, modul în care un ofertant alege să implice și să declare subcontractanții este reglementat prin art. 151 din normele anexate Hotărârii Guvernului nr. 395/2016. Comisia de evaluare a analizat

ofertele și din acest aspect, verificând dacă ofertanții și-au prezentat în propunerea tehnică activitatea de verificare de proiect, ca activitate distinctă, chiar dacă n-au declarat în DUAE subcontractanți.

Câștigătorul SC ...a prevăzut în ofertă activitatea de verificare de proiect, atașând în acest sens și o copie de pe legitimația verficatorului, precum și declarația de disponibilitate a acestuia. La cap. 3 din cadrul propunerii tehnice - *Metodologia de efectuare a fazei de proiectare a lucrării*, ofertantul a descris procesul de verificare a proiectului:

„3. Verificarea

În vederea verificării proiectelor elaborate se va numi un Verificator de proiect intern. Proiectele elaborate se vor supune aprobării Comisiei Tehnice de Avizare înainte de a fi transmise Beneficiarului.

Odată cu finalizare procesului de proiectare se va angaja un verficator de proiect extern care să vizeze proiectele în conformitate cu prevederile legale, astfel încât proiectul să poată fi transmis Consultantului pentru a-l viza Bun de execuție ...”

De asemenea în capitolul *Conținutul cadru al fazelor de elaborare a proiectului*, ofertantul descrie etapa de verificare de proiect: *„Documentația va fi supusă verficatorilor de proiecte atestați pe specialități respectând conținutul cadru prevăzut de legislația în vigoare ...”*

La pag. 103 - *Obligațiile Proiectantului*: *„să prezinte proiectul elaborat în fața specialiștilor verficatori de proiecte atestați, precum și soluționarea neconformităților și neconcordanțelor semnalate”.*

În ceea ce îl privește SC ...SRL, și acesta a prevăzut și detaliat la nivelul propunerii tehnice activitatea de verificare de proiect, încadrându-se în art. 151 lit. b) din normele alăturate Hotărârii Guvernului nr. 395/2016. De asemenea, ofertantul a atașat un contract de colaborare cu societatea de verificare de proiect SC Grigo Design SRL, însoțit de copiile legitimației și atestatului verficatorului.

Ofertantul a descris, în partea de metodologie, activitatea de verificare a proiectului astfel:

- cap V, în conținutul-cadru al documentațiilor tehnice ce vor fi predate de către ofertant, acesta a cuprins etapa de verificare a proiectului (cap.2.5.2 - referatele de verificare a proiectului);

- cap IX - Lista cu specialiști necesari implementării contractului, ofertantul îl încadrează ca specialist non-cheie pe verficatorul de proiecte ...;

- cap X - Graficul de execuție, cuprinde 10 zile, perioada de verificare a proiectului tehnic.

În cadrul formularului nr. F6, ofertantul a descris lista de specialiști atestați ce vor fi strict necesari pentru îndeplinirea obiectivului, listă cuprinzând și verificatorul de proiect.

În ceea ce privește asocierea ..., aceasta și-a prevăzut în cadrul propunerii tehnice, asemenea celorlalți ofertanți, activitatea de verificare de proiect, distinctă față de celelalte activități:

„Serviciile de proiectare includ:

În obligația proiectantului intră: (...) B. Servicii conexe:

a. Obținerea avize, acorduri, inclusiv autorizație de construire (plata taxelor intră în sarcina beneficiarului final al investiției);

b. Verificarea documentațiilor tehnice conform Legii nr. 10/1995 (verificarea internă a documentațiilor înainte de predarea către Beneficiar);

c. Asistență tehnică pe perioada de execuție a lucrărilor (inclusiv fazele determinante și modificările aduse proiectului).”

De asemenea, din documentația pe care ofertantul se obligă să o predea beneficiarului fac parte și referatele verificatorilor, conform celor prezentate în ofertă: *„2.5.2. Referatele de verificare a documentației tehnice - D.T., în conformitate cu legislația în vigoare privind calitatea în construcții, inclusiv în situațiile prevăzute la art.7 alin. (21) și (23) întocmite de verificatori atestați.”*

Activitatea de verificare tehnică a proiectului este cuprinsă și în graficul de execuție: *„Susținerea proiectului la verificatori atestați*

Susținerea proiectului cât și remedierea eventualelor modificări solicitate de verificatorii atestați

Durata de execuție: 4 zile

Personal responsabil:

Manager proiect - ... - inginer C.F.D.P., Șef echipă proiectare - ... - inginer C.F.D.P., Proiectant - ... - inginer C.F.D.P.(...)”

De asemenea, ofertanta specifică faptul că verificarea proiectului se va face de persoane care nu au participat la elaborarea proiectului (p. 18 și 19).

„Analiza proiectării

Toate documentațiile care vor fi elaborate vor fi supuse procesului de analiză. Verificarea proiectării în vederea confirmării corectitudinii, completitudinii și conformității proiectului cu datele de intrare din documentele de contractare, proiectul se supune unor verificări specifice fazei de proiectare și specialităților tehnice ce fac obiectul acestuia.

Verificarea documentației se realizează de personal calificat, cu experiență și independent de personalul care a elaborat proiectul.

Verificarea proiectării stabilește dacă datele de ieșire satisfac cerințele datelor de intrare și dacă documentația este întocmită conform standardelor, normativelor și procedurilor aplicabile ...”

În acest context, toți ofertanții contestați de SC ..... SRL pot declara ulterior semnării contractului subcontractarea activității de verificare a proiectului, deoarece această activitate și modul în care va fi realizată sunt cuprinse în ofertele lor.

Referitor la exemplele din jurisprudență invocate de contestator, autoritatea afirmă că nu poate să își exprime un punct de vedere.

Din examinarea coroborată a materialului probator administrat, aflat la dosarul cauzei, după verificarea din oficiu a competenței generale, materiale și teritoriale, potrivit art. 131 alin. (1) C. proc. civ., și după deliberare, Consiliul reține că, prin anunțul de participare nr. SCN1040526, publicat în Sistemul Electronic de Achiziții Publice – SEAP la 27.03.2019, autoritatea contractantă ..... a inițiat o procedură simplificată în vederea achiziționării de servicii de proiectare tehnică pentru investiția „Modernizare drumuri de interes local - străzi în satul ... și satul ..., ...”, servicii estimate valoric la 328.560,01 lei, fără TVA. Documentația de atribuire a fost postată în SEAP la 27.03.2019, alături de anunțul de invitare la competiție.

La procedură au fost primite 11 oferte, între care și aceea a SC ..... SRL, care a fost clasată pe locul IV, după ofertele SC ... (câștigătoare), SC ...SRL și a asocierii .... Împotriva acestui rezultat, pentru motivele evocate mai sus, SC ..... SRL a învestit Consiliul, în termenul legal, cu soluționarea contestației ce formează obiectul prezentei cauze.

Preliminar analizării aspectelor sesizate de reclamantă, este de remarcat că documentația de atribuire, alcătuită din fișa de date, caietul de sarcini, formularele necesare și modelul contractului de servicii, la care se adaugă numeroasele clarificări postate în SEAP, nu a fost contestată de niciun operator economic, drept pentru care toate prevederile ei și-au consolidat forța obligatorie atât pentru autoritatea contractantă, cât mai ales pentru operatorii economici participanți la procedura de atribuire, inclusiv pentru SC ..... SRL. La acest moment, nu pot fi emise pretenții sau critici vizavi de prevederile documentației de atribuire, întrucât ar fi vădit tardive, raportat la termenul prescris de Legea nr. 101/2016.

În concluzie, documentația acceptată implicit de toate societățile ofertante le impunea să îi urmeze cu strictețe prescripțiile, sens în care dispune și art. 75 din Legea nr. 98/2016 – ofertantul depune oferta elaborată în conformitate cu informațiile și cerințele prevăzute în documentele achiziției, precum și art. 123 alin. (1) din normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016 – ofertantul elaborează oferta în conformitate cu prevederile documentației de atribuire. Prin depunerea ofertelor la procedură, se presupune că ofertanții și-au însușit documentația de

atribuire fără rezerve, ceea ce înseamnă că nu li se poate scuza nicio abatere de la prescripțiile ei, opozabile în cel mai mic detaliu (relevantă în acest sens este decizia nr. 1555 din 6 martie 2012 a Curții de Apel Craiova, Secția de contencios administrativ și fiscal). Astfel cum un contract constituie legea părților, și documentația de atribuire, întovărășită de clarificările postate în SEAP, are aceeași valoare pentru părți, iar niciuna dintre ele nu îi poate ignora sau nesocoti clauzele.

În aceeași direcție, Curtea de Apel Iași, Secția de contencios administrativ și fiscal, a reținut în decizia nr. 2204 din 21 septembrie 2012 că cerințele riguroase în materie de achiziții publice presupun întocmirea documentelor necesare în conformitate cu prevederile documentației de atribuire, cunoscut fiind faptul că garantarea corectitudinii procedurii achizițiilor publice poate justifica respingerea ofertei pentru orice fel de încălcare a dispozițiilor legale în materie, care ar putea fi considerată de ofertant mai puțin importantă.

Trebuie amintit că, în cazul în care, în cadrul unei proceduri de „cerere de ofertă”, autoritatea contractantă definește condițiile pe care intenționează să le impună ofertanților, aceasta limitează exercitarea propriei puteri de apreciere și nu poate de altfel să se

abată, față de vreun ofertant, de la condițiile pe care le-a definit

astfel fără să încalce principiul egalității de tratament între ofertanți (Ordonanța președintelui Tribunalului Uniunii Europene din 4 decembrie 2014, Vanbreda Risk & Benefits/Comisia, T-199/14 R, EU:T:2014:1024, punctul 96, și Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 20 martie 2013, Nexans France/Entreprise commune Fusion for Energy, T-415/10, EU:T:2013:141, punctul 80).

Depășind această introducere de subliniere a importanței conformării întru totul la regulile impuse de autoritate în documentația de atribuire, conformare care reprezintă regula în sistemul de atribuire a contractelor de achiziții publice, asupra aspectelor sesizate de reclamantă, Consiliul ia act că rezultatul evaluării a fost stabilit de autoritate prin raportul procedurii de atribuire nr. 1834/07.06.2019, rezultat publicat în SEAP pentru informarea competitorilor la 11.06.2019. La 14.06.2019, SC ..... SRL a reacționat prin formularea contestației la Consiliu și la autoritatea achizitoare, în interiorul termenului legal de contestare.

În esență, disputa este cauzată de opinia companiei contestatoare că activitatea constând în „verificarea de proiect” nu poate fi realizată decât de verificatori de proiect independenți, care

să nu aibă calitatea de angajați/colaboratori ai proiectantului, respectiv de operatori specializați declarați subcontractanți.

Niciuna dintre părțile litigante nu tăgăduiește că activitatea de verificare tehnică a fost cuprinsă în caietul de sarcini obligatoriu de respectat, însemnând că este inclusă în obiectul contractului. De altminteri, pe această temă a existat o solicitare de clarificări în perioada de preofertare, la care autoritatea a răspuns în sensul că verificarea tehnică a proiectului intră în sfera serviciilor ce formează obiectul procedurii. Această activitate trebuia bugetată de ofertanți.

Totodată, niciuna dintre părți nu neagă faptul că SC ...SRL, SC ...SRL și asocieria ... nu au declarat vreun subcontractant care să presteze serviciile de verificare tehnică. Este veridic faptul că organizatoarea competiției nu a specificat expres că prestatorii acestor servicii trebuie să fie nominalizați ca subcontractanți și să depună DUAE propriu.

În practica instanțelor de judecată a fost statuat că, în condițiile în care ofertantul a declarat că nu participă la licitație în asociere, cu subcontractanți sau cu susținători, nu poate fi luat în considerare contractul de colaborare cu o persoană fizică autorizată pentru îndeplinirea cerinței dispunerii de un responsabil tehnic cu execuția în domeniul instalațiilor electrice – Curtea de Apel Alba Iulia, Secția de contencios administrativ și fiscal, decizia nr. 5200 din 23 iunie 2014.

Asociații/subcontractanții/terții susținători trebuie menționați în ofertă. Nu poate fi acceptată menționarea lor ulterior depunerii ofertei. Dacă nu au fost menționați, ei nu pot executa vreo lucrare în cadrul contractului (Curtea de Apel Craiova, Secția contencios administrativ și fiscal, decizia nr. 8066 din 18 decembrie 2014).

Din situația faptică expusă se observă că cei trei ofertanți enumerați nu au declarat că activitatea în referință va fi realizată de subcontractanți implicați în execuția contractului. În atari circumstanțe, Consiliul observă că ofertele lor nu includ subcontractarea respectivei activități, ca parte determinată din contract.

Interpretarea dată de Curtea de Apel Alba Iulia, Secția de contencios administrativ și fiscal, într-o speță similară, semnalată Consiliului de compania reclamantă, este pertinentă și concludentă. Cele statuate de instanță sunt opozabile și Consiliului, prin prisma art. 431 alin. (2) C. proc. civ. („*Oricare dintre părți poate opune lucrul anterior judecat într-un alt litigiu, dacă are legătură cu soluționarea acestuia din urmă.*”), mai ales că organul administrativ este ținut de obligația asigurării practicii unitare prin soluțiile pe care le pronunță. Cap. VII din Legea nr. 101/2016 pune accent pe prevenirea pronunțării de către Consiliu a unor soluții diferite în cauze similare. Curtea de Apel Alba Iulia a statuat, între altele:

Criticile petentei vizează faptul că ofertanții situați pe primele două locuri nu ar putea realiza în condiții de legalitate activitatea de verificare a proiectelor (componentă a obiectului contractului), deoarece nu au declarat subcontractanți care să o efectueze, **critici pe care instanța le apreciază ca fiind întemeiate.**

În conformitate cu prevederile cap. II.1.1 din fișa de date a achiziției, denumirea contractului este: „Servicii de Proiectare (PT+DDE+PAC + obținere avize și acorduri + verificarea documentațiilor de către verificatori atestați)", prin urmare, **verificarea proiectelor de către verificatori atestați face parte din obiectul contractului, aceasta fiind prevăzută și în caietul de sarcini.**

De asemenea, în caietul de sarcini la cap 3.6 - Predarea proiectului, s-a prevăzut că: „Pe lângă verificarea internă a proiectului efectuată de antreprenor, legislația din România impune efectuarea unei verificări de către un verificator atestat și angajat din partea antreprenorului. Toate documentele depuse de antreprenor vor fi semnate, datate și vor purta ștampila de avizare a verificatorului atestat".

Tot în fișa de date a achiziției, la cap. III.2.3 a) Capacitatea tehnică și/sau profesională, autoritatea contractantă a impus ofertanților obligativitatea declarării tuturor subcontractorilor.

[...]

În speță sunt incidente dispozițiile art. 13 alin. 1 din Legea 10/1995 privind calitatea în construcții, în conformitate cu care verificarea proiectelor privind respectarea reglementărilor tehnice referitoare la cerințele fundamentale aplicabile se efectuează de către specialiști verificatori de proiecte atestați pe domenii/subdomenii și specialități, alții decât specialiștii elaboratori ai proiectelor.

În conformitate cu prevederile art. 4 din Regulamentul de verificare și expertizare tehnică de calitate a proiectelor, a execuției lucrărilor și a construcțiilor, aprobat prin HG 925/1995 verificatorul tehnic atestat nu poate verifica și ștampila proiectele întocmite de el, proiectele la a căror elaborare a participat sau proiectele pentru care, în calitate de expert tehnic atestat, a elaborat raportul de expertiză tehnică, existând o incompatibilitate între calitatea de angajat al proiectantului și obligațiile ce îi revin ca verificator tehnic de calitate. **Prin urmare, verificarea tehnică a proiectului nu poate fi realizată de către același operator economic care întocmește proiectul, ofertanții trebuind să declare entitatea care va presta aceste servicii, în calitate de subcontractant.**

Același Regulament prevede că activitatea verificatorilor de proiecte și/sau a experților tehnici poate fi efectuată numai de către specialiști atestați care își pot desfășura activitatea în una din următoarele forme:

- angajat al unei persoane juridice care are prevăzute în statut activități de verificare sau de expertizare tehnică de calitate a proiectelor și a construcțiilor
- autorizat ca persoană fizică să desfășoare activități în mod independent, conform prevederilor Decretului-lege nr. 54/1990 și ale Hotărârii Guvernului nr. 201/1990 pentru aprobarea normelor de aplicare
- angajat al investitorului, cu contract de muncă sau cu convenție civilă, potrivit legii.

Transpunând normele menționate mai sus la datele speței, constatăm că ofertantul declarat câștigător, _____ nu îndeplinește cerințele legale, concluzia Consiliului în sensul că acesta a declarat ca subcontractanți pe _____ SRL și pe _____, în formularul nr. 18 regăsindu-se acordul de subcontractare, fiind eronată.

[...]

În lipsa unei subcontractări legale a acestei activități, ofertantul declarat câștigător, care și-a asumat activitatea de proiectare nu poate realiza în mod legal verificarea tehnică a proiectului.

(decizia nr. 3605 din 22 iunie 2018, disponibilă la <http://www.rolii.ro/hotarari/5b36e870e49009d00a00002a>)

Elocventă este și decizia nr. 113/R din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Târgu Mureș, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, disponibilă la

http://www.rolii.ro/hotarari/5c75fb28e490090_c1b00003d, din care redăm:

Fiind în discuție o componentă importantă a contractului (astfel cum s-a arătat anterior, lipsa verificării tehnice a proiectului este un impediment legal în executarea lucrărilor), indicată ca atare în caietul de sarcini, în sensul art. 123 din HG 925/2016, oferta tehnică trebuia elaborată în conformitate cu prevederile documentației de atribuire, aspect ce presupune ca ofertantul să precizeze în concret modalitatea de executare a acestei obligații.

Date fiind dispozițiile legale incidente în cauză (Legea 10/1995 și HG 925/1995) și având în vedere conținutul documentației de atribuire, Curtea reține în acord cu Consiliul că singura modalitate în care se putea realiza activitatea de verificare a proiectului tehnic este prin subcontractarea acestuia.

Astfel, art. 13 alineat 1 din legea 10/1995 (forma în vigoare la data de 12.07.2018) prevede: „Verificarea proiectelor privind respectarea reglementărilor tehnice referitoare la cerințele fundamentale aplicabile se efectuează de către specialiști verficatori de proiecte atestați pe domenii/subdomenii și specialități, alții decât specialiștii elaboratori ai proiectelor. Verficatorul de proiect atestat nu poate verifica și ștampila proiectele întocmite de el, proiectele la a căror elaborare a participat sau proiectele pentru care, în c_____ de expert tehnic atestat, a elaborat raportul de expertiză tehnică.”

Dispozițiile legale anterior citate și avute în vedere ca atare de Consiliu, au ca finalitate garantarea obiectivității specialistului verficator de proiecte, fiind firesc ca o activitate de verificare și control să fie realizată de o persoană neimplicată în proiectul ce face obiectul verificării.

Referirile autorității contractante la regimul incompatibilităților și interpretare strictă a restricțiilor determinate de aplicare unui asemenea regim ignoră dispozițiile legii speciale incidente în cauză. Contrar aprecierilor autorității contractante, art. 13 din legea 10/1995 coroborat cu art. 4 din HG 925/1995 (forma în vigoare la data-limită de depunere a ofertelor) limitează explicit posibilitatea unui specialist, persoană fizică, angajat al unei societăți de a verifica proiecte elaborate în cadrul aceleiași societăți de alți specialiști în domeniu.

Astfel, art. 4 din HG 925/1995 prevedea expres că investitorii sau administratorii construcțiilor vor încheia contracte distincte pentru verificare sau expertizare tehnica cu persoanele fizice sau juridice din categoriile indicate de același act normativ. Așadar, fie se încheia contract distinct cu persoana juridică care avea prevăzute în statut activități de verificare sau de expertizare tehnica de c_____ a proiectelor și a construcțiilor (activitatea concretă de verificare urmând a fi realizată de angajați specialiști ai persoanei juridice) fie se încheia un contract cu persoana fizică, autorizată să desfășoare activități în mod independent. De asemenea, pentru evitarea oricăror situații de natură să aducă atingere obiectivității persoanei implicate în verificare, s-a stabilit că sumele cuvenite persoanelor fizice sau juridice atestate, pentru activitatea de verificare tehnica a proiectelor sau de expertizare tehnica de c_____ a proiectelor și a construcțiilor se stabilesc în condițiile prevăzute de lege.

Așadar, este exclusă posibilitatea ca verificarea proiectului să fie efectuată de un specialist angajat al societății de proiectare, raportat la prevederile legale anterior citate.

Faptul că autoritatea contractantă nu a indicat expres în documentația de atribuire că pentru prestarea acestor servicii este necesară subcontractarea nu este de natură să susțină temeinicia plângerii formulate.

În condițiile în care verificarea proiectelor tehnice se efectuează de către un specialist extern, în una dintre formele de organizare prevăzute de art. 4 din HG 925/1995, fiind necesară încheierea unui contract distinct pentru această activitate, în mod firesc singura modalitate de a asigura prestarea acestui serviciu este prin subcontractarea acestuia.

În această ordine de idei, trebuie subliniat faptul că Legea 98/2016 (art. 3 alineat 1) definește atât furnizorul (entitatea care pune la dispoziția unui contractant produse, inclusiv servicii de instalare sau amplasare a acestora, dacă este cazul, ori care prestează servicii către acesta, care nu are calitatea de subcontractant) cât și subcontractantul (orice operator economic care nu este parte a unui contract de achiziție

publică și care execută și/sau furnizează anumite părți ori elemente ale lucrărilor sau ale construcției ori îndeplinesc activități care fac parte din obiectul contractului de achiziție publică, răspunzând în fața contractantului de organizarea și derularea tuturor etapelor necesare în acest scop) și în condițiile în care verificarea proiectului tehnic reprezintă o componentă a contractului de achiziție publică, în mod corect Consiliul a reținut că aceasta nu se poate realiza prin intermediul unui contract de furnizare.

Practic, necesitatea executării acestei părți a obiectului contractului prin intermediul unui subcontractor este determinată de cadrul legal, aspect ce se prezumă absolut a fi cunoscut ca atare de toți participanții la procedură. În măsura în care ofertantul ar fi apreciat că sunt necesare lămuriri sub aspectul modului în care poate executa efectiv această parte a contractului, avea deschisă calea solicitării de clarificări.

În ceea ce privește posibilitatea indicării ulterior a subcontractanților, prin prisma dispozițiilor art. 219 alineat 2 din Legea 98/2016, Curtea subliniază că, în condițiile în care încă de la momentul depunerii ofertei tehnice, participanții la procedură au cunoștință despre faptul că verificarea proiectului tehnic se poate efectua doar prin intermediul unui subcontractor, aveau obligația de a declara ca atare acest lucru.

În acest sens, fișa de date prevede expres la pct. III.1.3 subpunctul 4 că se va prezenta o Declarație privind partea/părțile din contract care sunt îndeplinite de subcontractanți și specializările acestora. De asemenea se menționează distinct partea/părțile din contract pe care urmează să o/le subcontracteze și se vor prezenta datele de identificare ale subcontractanților propuși, dacă aceștia din urmă sunt cunoscuți la momentul depunerii ofertei.

Așadar, chiar dacă am achiesa la susținerile petiționarei în sensul că nu cunoștea la momentul depunerii ofertei care sunt specialitățile pentru care se impune efectuarea verificării tehnice (deși oferta a fost depusă în baza unei expertize tehnice iar în c_____ de proiectant, conform art. 6 din HG 925/1995 are obligația de a preciza în proiectele pe care le elaborează cerințele pe care acestea trebuie să le îndeplinească, pentru ca investitorul să poată apela la specialiștii verficatori de proiecte, atestați corespunzător, de la începutul elaborării proiectului), reținem că avea obligația, conform fișei de date, de a completa DUAЕ cu informații privind partea din contract ce urmează să fie eventual subcontractată, cu mențiunea că nedepunerea odată cu DUAЕ a acordului de subcontractare poate face obiectul unei solicitări de clarificări.

Reținem, în concluzie, că petiționara, în raport de modul de redactare al documentației de atribuire și având în vedere dispozițiile Legii 10/1995 și ale HG 925/1995, avea obligația de a declara faptul că verificarea tehnică a proiectului va face obiectul unei subcontractări (subcontractanții desemnați de către aceasta neavând posibilitatea de a verifica proiectul în condițiile în care au fost declarați pentru întocmirea proiectului și în plus petiționara a arătat că nu a înțeles să-i propună și pentru verificarea proiectului tehnic) și de a completa corespunzător DUAЕ, doar în această manieră fiind asigurată în concret executarea activității de verificare a proiectului tehnic, parte a obiectului contractului de achiziție.

Curtea reiterează faptul că petiționara și-a asumat obligația de a întocmi un proiect tehnic iar oferta tehnică s-a întocmit în urma unei constatări prealabile în teren (în acest sens a și solicitat prelungirea perioadei de depunere a ofertei pe motiv că pentru proiectare și execuție sunt necesare studii de teren și măsurători riguroase în vederea elaborării celei mai bune soluții tehnice) și în raport de conținutul documentației de atribuire în care se regăsește un studiu topografic iar soluția tehnică a fost aprobată prin HCJ, expertiza tehnică fiind publicată în SEAP.

În aceste condiții și având în vedere că art. 6 din HG 925/1995 obligă proiectantul să precizeze cerințele tehnice pentru care este necesar să se apela la specialiștii verficatori de proiecte, încă de la începutul elaborării proiectului, nu pot fi reținute susținerile acestuia privind imposibilitatea identificării specialiștilor verficatori în sensul că specialitățile vor fi determinate doar în urma constatărilor din teren după realizarea proiectării.

Așadar, **petiționarea avea nu doar obligația ci și posibilitatea de a determina și declara, încă de la momentul depunerii ofertei, subcontractarea**

verificării tehnice a proiectului, și în consecință de a completa corespunzător DUAE.

Pe cale de consecință nu sunt incidente în cauză dispozițiile art. 151 alineat 1 litera b din HG 925/2016 (care se referă la declararea unor noi subcontractanți ulterior semnării contractului de achiziție publică în condițiile în care lucrările/serviciile ce urmează a fi subcontractate au fost prevăzute în ofertă fără a se indica inițial opțiunea subcontractării acestora) întrucât **petiționarea nu avea o opțiune în ceea ce privește subcontractarea**, astfel cum rezultă din considerentele anterioare. Mai mult, trebuie subliniat că implicarea unor noi subcontractanți pe perioada implementării proiectului este supusă condițiilor restrictive prevăzute de art. 221 din Legea 98/2016 coroborat cu art. 160 din HG 925/2016.

În condițiile în care era necesar a fi prevăzută subcontractarea serviciilor de verificare tehnică a proiectului, ca modalitate de susținere a ofertei tehnice, petiționarea are doar posibilitatea ca pe perioada implementării contractului, să înlocuiască subcontractanții nominalizați în ofertă și ale căror activități au fost indicate în ofertă ca fiind realizate de subcontractanți în condițiile art. 151 alineat 1 litera a din HG 925/2016 și nu în raport de dispozițiile art. 151 alineat 1 litera b din HG 925/2016, invocate în plângere.

Având în vedere considerentele anterioare, **Curtea constată că în mod corect Consiliul a reținut că, în lipsa unei subcontractări legale a activității de verificare a proiectului tehnic, ofertanții care și-au asumat activitatea de proiectare nu pot realiza în mod legal și verificarea.** Având în vedere și obligațiile stabilite de art. 193 alineat 3 din Legea 98/2016 dar și conținutul fișei de date **Curtea subliniază că petiționarea avea obligația de a declara și completa corespunzător în DUAE subcontractarea activității de verificare a proiectului tehnic** sens în care criticile formulate de Autoritatea Contractantă, de ofertantul S_____ S.R.L și de ofertantul D_____ SRL cu privire la modul în care Consiliul a analizat acest aspect sunt nefondate.

[...]

Având în vedere aspectele anterior analizate cu privire la oferta depusă de S_____ SRL și în condițiile în care a fost menținută soluția Consiliului prin care s-a invalidat decizia autorității contractante asupra ofertei situate pe primul loc în clasamentul ofertelor admisibile, în temeiul art. 137 alin. (1) din H.G. nr. 395/2016, cu referire la omisiunea ofertantului de a declara subcontractarea activității de verificare a proiectului tehnic, Curtea apreciază că nu se impun a fi analizate celelalte critici care vizează oferta S_____ SRL, critici reiterate în plângerea formulată de D_____ SRL în c_____ de L_____ al A_____ D_____ SRL - S_____ EXIM SRL.

Trebuie subliniat faptul că petiționara D_____ SRL a criticat soluția Consiliului în ceea ce privește necesitatea nominalizării ca subcontractant a activității de verificare a proiectelor la momentul depunerii ofertelor și a solicitat ca respingerea ofertei depuse de S_____ SRL să se întemeieze pe aspectele de neconformitate invocate în propria plângere. În condițiile în care, astfel cum s-a arătat anterior, au fost reținute ca atare criticile formulate de contestatoarea D_____ C_____ SRL cu privire la ofertantul clasat pe primul loc, fiind înlăturate susținerile petiționarei D_____ SRL pe acest aspect, în cauză nu se impun a mai fi analizate celelalte critici care vizează oferta S_____ SRL.

Deopotrivă de relevantă este și decizia civilă nr. 2104 din 22 octombrie 2018 a Curții de Apel Timișoara, Secția de contencios administrativ și fiscal, disponibilă la <http://www.rolii.ro/hotarari/5bd12214e49009240a000029>, conform căreia:

Curtea reține că în speță sunt incidente dispozițiile art. 13 alin. 1 din Legea 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 765 din 30 septembrie 2016, potrivit căreia „Verificarea proiectelor privind respectarea reglementărilor tehnice referitoare la cerințele fundamentale aplicabile se efectuează de către specialiști verficatori de proiecte atestați pe domenii/subdomenii și specialități, alții decât specialiștii elaboratori ai proiectelor. Verficatorul de proiect atestat nu poate verifica și ștampila proiectele întocmite de el, proiectele la a căror elaborare a participat sau proiectele pentru care, în calitate de expert tehnic atestat, a elaborat raportul de expertiză tehnică.”

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 13 din Regulamentul de verificare și expertizare tehnică de calitate a proiectelor, a execuției lucrărilor și a construcțiilor, aprobat prin H.G. nr. 925/1995, „Verificatorul tehnic atestat nu poate ștampila (verifica) proiectele întocmite de el sau la a căror elaborare a participat”.

Curtea observă că acest regulament a fost modificat prin Hotărârea de Guvern nr. 742/2018 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 925/1995 pentru aprobarea Regulamentului de verificare și expertizare tehnică de calitate a proiectelor, a execuției lucrărilor și a construcțiilor, (publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 828 din 27 septembrie 2018), iar conform art. 8 lit. a) din noul Regulament – anexă la H.G. nr. 742/2018, „În conformitate cu prevederile art. 13 alin. (1), coroborate cu art. 26 alin. (1) și art. 30 din Legea nr. 10/1995, republicată, cu completările ulterioare, potrivit domeniului/domeniilor și/sau subdomeniului/subdomeniilor de construcții și/sau specialității/specialităților pentru instalațiile aferente construcțiilor pentru care a fost atestat, verificatorul de proiecte:

a) nu poate verifica, semna și ștampila proiectul/proiectele întocmite de el, proiectul/proiectele la a căror elaborare a participat sau proiectul/proiectele pentru care, în calitate de expert tehnic atestat, a elaborat raportul de expertiză tehnică;”

Prin urmare, atât vechea reglementare – care a fost în vigoare la momentul emiterii actelor de către autoritatea contractantă, cât și la momentul pronunțării deciziei Consiliului N_____ de Soluționare a Contestațiilor – cât și reglementarea ulterioară – a reglementat o **incompatibilitate între calitatea de angajat al proiectantului și obligațiile ce îi revin ca verificator tehnic de calitate**. Prin urmare, **verificarea tehnică a proiectului nu poate fi realizată de către același operator economic care întocmește proiectul, ofertanții trebuind să declare entitatea care va presta aceste servicii, în calitate de subcontractant**.

Același Regulament (în vechea reglementare, anterioară H.G. nr. 742/2018) prevede, la art. 4, că „Activitatea verificatorilor de proiecte și/sau a experților tehnici poate fi efectuată numai de către specialiști atestați, care își pot desfășura activitatea în una dintre următoarele forme:

- angajat al unei persoane juridice care are prevăzute în statut activități de verificare sau de expertizare tehnică de calitate a proiectelor și a construcțiilor, cu respectarea prevederilor legale;

- autorizat, ca persoana fizică, să desfășoare activități în mod independent, conform prevederilor Decretului-lege nr. 54/1990 și ale Hotărârii Guvernului nr. 201/1990 pentru aprobarea normelor de aplicare ale acestuia;

- angajat al investitorului, cu contract de muncă sau cu convenție civilă, potrivit legii.

Responsabilii tehnici cu execuția, atestați, sunt angajații constructorului, cu contract de muncă sau cu convenție civilă, potrivit legii”.

Având în vedere aceste reglementări, verificarea tehnică a proiectului nu poate fi realizată de către același operator economic care întocmește proiectul, toți ofertanții trebuind să declare entitatea care va presta aceste servicii, în calitate de subcontractant, întrucât acesta urmează să realizeze părți din obiectul contractului.

Astfel, Curtea reține că, potrivit art. 3 alin. (1) lit. yy) din Legea nr. 98/2016, subcontractantul este definit ca „orice operator economic care nu este parte a unui contract de achiziție publică și care execută și/sau furnizează anumite părți ori elemente ale lucrărilor sau ale construcției ori îndeplinesc activități care fac parte din obiectul contractului de achiziție publică, răspunzând în fața contractantului de organizarea și derularea tuturor etapelor necesare în acest scop”.

Curtea constată însă că în cadrul propunerii tehnice depuse de ofertantul declarat câștigător Asocieria IP & .... S.R.L. - IP .... S.R.L., acesta a menționat verificatorul de proiect, **cu care a încheiat contract de colaborare, fără a-l declara subcontractant**. Din modul de formulare a ofertei tehnice a ofertantului declarat câștigător rezultă că acesta a considerat că verificatorul de proiecte este un simplu furnizor de servicii. Or, Curtea amintește că, potrivit art. 3 alin. (1) lit. w) din Legea nr. 98/2016, furnizorul este definit ca „entitatea care pune la dispoziția unui contractant produse, inclusiv servicii de instalare sau amplasare a acestora, dacă este cazul, ori care prestează servicii către acesta, care nu are calitatea de subcontractant;”. Așadar, furnizorul, este definit prin raportare la definiția subcontractantului care, la rândul său,

este definit ca „orice operator economic ... care execută și/sau furnizează anumite părți ori elemente ale lucrărilor ... ori îndeplinesc activități care fac parte din obiectul contractului de achiziție publică ...”.

Din cele două definiții, rezultă că deosebirea dintre furnizorul de servicii și un subcontractant este determinată de faptul că acesta din urmă execută anumite lucrări ori îndeplinesc activități care fac parte din obiectul contractului de achiziție publică.

În acest sens, Curtea observă că autoritatea contractantă a stabilit prin documentația de atribuire – ca activitate componentă a proiectului tehnic –și pe aceea de verificare a documentației tehnice. Prin urmare, din această documentație rezultă că verificatorii de proiect execută o parte din contract.

Date fiind mențiunile exprese din documentația procedurii contestate, referitoare la verificatorii de proiecte, ofertanții erau obligați să determine, în cadrul propunerilor tehnice, persoana responsabilă cu realizarea acestei părți din contract, respectiv un subcontractant.

Curtea constată însă că în cadrul propunerii tehnice depuse de ofertantul declarat câștigător Asocieria IP & ... S.R.L. - IP .... S.R.L., acesta a menționat verificatorul de proiect, cu care a încheiat contract de colaborare, fără a-l declara subcontractant, deși executa o parte din contract, respectiv activitatea de verificare a proiectului.

Astfel, **Curtea reține că prin nedeclararea acestui subcontractor în cadrul ofertei la momentul depunerii, au fost încălcate cerințele documentației de atribuire, respectiv a Răspunsului la clarificări nr. 3914/28.02.2018 al autorității contractante, care prevedea: „Ofertanții vor prezenta datele de identificare ale subcontractanților”.**

În consecință, prin declararea ca admisibilă a ofertei Asocierii IP .... S.R.L. - IP .... S.R.L., Curtea reține că s-a încălcat principiul tratamentului egal, raportat la ofertanții care au înțeles să respecte întocmai cerințele autorității contractante și au declarat toți subcontractorii.

Curtea constată că, raportat la activitățile care urmează să fie realizate de către verificatorul de proiect, acesta ar fi trebuit declarat subcontractant și depuse documente DUAE pentru acesta, ceea ce nu s-a întâmplat.

În această situație sunt incidente dispozițiile art. 137 alin. (1) din H.G. nr. 395/2016, conform căroră „Comisia de evaluare are obligația de a respinge ofertele inacceptabile și neconforme”.

Totodată, ofertantul Asocieria IP ... S.R.L. - IP .... S.R.L. nu îndeplinește cerințele caietului de sarcini, neavând capacitatea legală de a verifica propriul proiect tehnic, activitatea de verificare fiind atribuită verificatorului (doamna inginer R___ C___), propunerea tehnică în care l-a menționat pe acest verificator drept colaborator nerespectând în mod corespunzător cerința din Răspunsul la clarificări nr. 3914/28.02.2018 – parte integrantă a caietului de sarcini, situație în care devin aplicabile prevederile art. 137 alin. (3) lit. a) din H.G. nr. 395/2016, conform căroră „În condițiile art. 215 alin. (5) din Lege, oferta este considerată neconformă în următoarele situații:

a) nu satisface în mod corespunzător cerințele caietului de sarcini;”

Autoritatea contractantă avea obligația de a verifica propunerea tehnică prin raportare la obiectul contractului și la capacitatea legală a ofertantului de a realiza activitățile ce urmează să fie realizate în cadrul prezentei proceduri.

Întrucât activitatea de verificare de proiect trebuia să se regăsească expres ca obiect al unor acorduri de subcontractare, autoritatea contractantă avea obligația de a evalua propunerile tehnice în baza competențelor profesionale ale ofertanților și subcontractanților, prin raportare la obiectul acordurilor de asociere sau al celor de subcontractare.

În lipsa unor subcontractări legale a acestei activități, ofertanții care și-au asumat activitatea de proiectare nu pot realiza în mod legal verificarea tehnică a proiectului.

În ceea ce privește concluzia Consiliului N_____ de Soluționare a Contestațiilor conform căreia „susținerile contestatoarei apar ca fiind neîntemeiate, în condițiile în care năcăieri în cadrul documentației de atribuire publicată în SEAP, sau a clarificărilor la aceasta nu s-a făcut referire la obligația ofertanților de a realiza verificarea tehnică a proiectului tehnic de execuție și a detaliilor de execuție, ca parte a obiectului contractului

de achiziție publică, exclusiv de către asociați, subcontractanți sau terți susținători , sau de a interzice prestarea acestui serviciu prin intermediul unui contract de prestări servicii , ca cel încheiat de către asociatul IP ....S.R.L. cu d-na inginer R_____ C_____ în calitate de verificator proiecte, atestat MTCT în domeniile construcții drumuri și piste de aviație (A4, 82), toate domeniile (D)” , Curtea subliniază că este indiscutabilă constatarea că, raportat la dispozițiile art. 4 din Regulamentul aprobat prin H.G. nr. 925/1995, **verificarea tehnică a proiectului nu putea fi realizată de către același operator economic care întocmește proiectul, astfel încât toți ofertanții trebuiau să declare entitatea care va presta aceste servicii, în calitate de subcontractant**, întrucât acesta urmează a realiza părți din obiectul contractului. De vreme ce documentația ce trebuia să fie depusă de fiecare ofertant trebuia să conțină și Referatul verificatorului de proiect și întrucât acest referat nu putea fi întocmit de ofertant, ci de un verificator de proiect independent, este evident că întocmirea acestui referat este o parte din contractul de achiziție și că aceasta trebuia să fie făcută de un subcontractant, întrucât numai un subcontractant „execută și/sau furnizează anumite părți ori elemente ale lucrărilor ... ori îndeplinesc activități care fac parte din obiectul contractului de achiziție publică ”, în sensul art. 3 alin, (1) lit. yy) din Legea nr. 98/2016, iar nu un simplu furnizor.

Prin urmare, este eronată concluzia Consiliului N____ de Soluționare a Contestațiilor anterior analizată.

Având în vedere cele arătate mai sus, Curtea reține că ofertantul declarat câștigător (Asocierea IP ..... S.R.L. - IP .... S.R.L.) nu îndeplinește cerințele legale de calificare, fiind eronată concluzia Consiliului referitoare la inexistența interdicției de executare a activității de verificare a proiectului prin intermediul unui simplu furnizor, în condițiile în care această activitate este parte a contractului – **fiind necesară executarea acesteia de către un subcontractant**, ofertantul fiind în imposibilitate legală de a-și verifica propriul proiect.

Prin urmare, Curtea reține că este întemeiată plângerea petentei DP C_____ S.R.L., motiv pentru care aceasta va fi admisă, în baza art. 34 alin. 1 lit. a) din Legea 101/2016.

Cu alte cuvinte, de mai multe ori, instanțele de control judecătoresc au avut ocazia să se pronunțe asupra aceleiași probleme, iar soluțiile date sunt în direcția că serviciile de verificare a proiectului tehnic, ca parte a obiectului contractului, pot fi executate doar de subcontractanți. Primind această soluție, Consiliul urmează interpretarea dată de instanțele de control cu autoritate de lucru judecat.

Din cele expuse de părți reiese că ofertantele de pe primele trei locuri nu au atras niciun subcontractant pentru serviciile de verificare tehnică, respectiv nu au declarat niciun subcontractant pentru această activitate care intră în obiectul contractului, iar transformarea prestatorilor în subcontractanți nu este permisă de lege în această etapă nici măcar cu acordul autorității contractante.

Subcontractanții reprezintă un element esențial al propunerii tehnice a ofertantului și, nefiind declarați în ofertă (chiar dacă activitățile lor însumează un procent minor din valoarea totală ofertată), nu pot fi cooptați ulterior, întrucât ar altera conținutul obligatoriu al ofertei, astfel cum se statuează clar și fără excepții la art. 124 alin. (1) din normele metodologice ale legii – *„Oferta are caracter obligatoriu, din punctul de vedere al conținutului, pe toată perioada de valabilitate stabilită de către autoritatea contractantă și asumată de ofertant.”* Caracterul obligatoriu al ofertei este valabil atât pentru ofertantă, cât și pentru autoritatea contractantă, inclusiv

în sensul că o ofertă fără subcontractanți nu poate fi schimbată în una cu subcontractanți, pentru anumite activități. Cu alte cuvinte, o ofertă rămâne valabilă astfel cum a fost depusă de ofertant pe durata prescrisă în documentația de atribuire. Nu se poate veni ulterior datei ofertării cu un subcontractant, întrucât se aduce o gravă atingere principiului tratamentului egal între ofertanți – fiecare dintre cei care nu îndeplinesc cerințele de ordin tehnic sau de calificare ar fi bucuroși să depună ulterior susțineri din partea unor subantreprenori nenominalizați, pentru a îndeplini respectivele activități.

De altminteri, conform art. 134 alin. (6) din aceleași norme, în cazul în care ofertantul modifică prin răspunsurile pe care le prezintă comisiei de evaluare conținutul propunerii tehnice sau propunerii financiare, oferta sa va fi considerată neconformă.

Mai mult, ofertantele ar fi trebuit să respecte cerința stipulată în documentația de atribuire, respectiv în fișa de date, privind completarea și prezentarea DUAE și de către subcontractanți, pentru partea din contract pe care o îndeplinește fiecare dintre ei.

Nu doar ofertanților, ci și subcontractanților lor le revin anumite obligații prestabilite de entitatea contractantă, enumerate și în fișa de date a achiziției. Subcontractanții joacă un rol esențial în procedura de atribuire și în executarea viitorului contract (nu este exclus ca, la o anumită procedură, subcontractanții să realizeze o pondere mai mare a activităților decât ofertanții înșiși).

Astfel cum s-a evocat mai sus, în practica instanțelor s-a hotărât de numeroase ori că ofertanții sunt obligați să își declare în ofertă subcontractanții, pentru partea de verificare a proiectelor tehnice, *sub sancțiunea neacceptării declarării ulterioare a lor*, elocvente fiind, de pildă, și:

a) Curtea de Apel Alba Iulia, Secția de contencios administrativ și fiscal, decizia nr. 1 din 14 ianuarie 2013, decizia nr. 5200 din 23 iunie 2014;

b) Curtea de Apel Bacău, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, decizia nr. 1046 din 26 mai 2015;

c) Curtea de Apel ....., Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, decizia civilă nr. 293 din 1 februarie 2010;

d) Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, decizia civilă nr. 5654 din 16 mai 2013;

e) Curtea de Apel Craiova, Secția contencios administrativ și fiscal, decizia nr. 8066 din 18 decembrie 2014 și decizia nr. 758 din 15 martie 2017.

Nicio informație din cele trei oferte în discuție nu sugerează că ar exista un subcontractant, care să răspundă de partea de verificare, context în care se prezumă că aceste informații din documentele transmise autorității sunt corecte în fiecare detaliu.

Ipoteza erorii nu este evidențiată prin niciun mijloc de probă, ci dimpotrivă, infirmată de ansamblul argumentelor autorității achizitoare. În această conjunctură, este limpede că eventuala completare ulterioară a ofertelor cu un subcontractant ar conduce la o avantajare nepermisă de lege a ofertantelor [art. 209 alin. (2) din Legea nr. 98/2016].

Propunerea ulterioară a unui subcontractant nu intră în categoria viciilor de formă sau a abaterilor tehnice minore ce pot fi corectate, deoarece obligația de nominalizare izvorăște din lege, care instituie și pentru subcontractant anumite obligații, corelate cele ale autorității contractante.

Art. 55. - (1) Autoritatea contractantă solicită ofertantului/candidatului să precizeze în ofertă ori solicitarea de participare partea/părțile din contract pe care urmează să le subcontracteze și datele de identificare ale subcontractanților propuși.

(2) Subcontractanții propuși trebuie să respecte aceleași obligații ca și ofertanții, în domeniul mediului, social și al relațiilor de muncă, stabilite prin legislația adoptată la nivelul Uniunii Europene, legislația națională, prin acorduri colective sau prin tratatele și acordurile internaționale în aceste domenii, prevăzute în documentația de atribuire potrivit art. 51 alin. (1).

Art. 170. - (1) Autoritatea contractantă are obligația de a verifica inexistența unei situații de excludere prevăzute la art. 164, 165 și 167 în legătură cu subcontractanții propuși.

Consiliul nu poate achiesa la concluzia la care a ajuns autoritatea contractantă, respectiv de admitere a celor trei oferte care nu au subcontractat verificarea proiectelor, din considerentele expuse, susținute de instanțele de control. Față de cele evocate, Consiliul determină că, în mod nelegal, autoritatea a admis ofertele depuse de SC ...SRL, SC ...SRL și asocierea ..., existând motive întemeiate pentru infirmarea acestei măsuri, pentru anularea raportul procedurii de atribuire nr. 1834/07.06.2019 și pentru obligarea autorității la reevaluarea acestor oferte. În consecință, în baza art. 26 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, Consiliul va admite contestația SC ..... SRL față de evaluarea celor trei oferte, respectiv va anula raportul procedurii în partea privind evaluarea acestora și va obliga autoritatea contractantă la reevaluarea temeinică a lor, prin prisma celor reținute mai sus, precum și la emiterea unui nou act de evaluare, cu respectarea celor ce preced, a legislației privind achizițiile publice și a cerințelor din documentația de atribuire. În baza aceluiași temei legal, fiind dependente de raportul anulat în parte, Consiliul va anula și actele autorității de comunicare către contestatoare și cele trei ofertante a rezultatului procedurii de atribuire, și va obliga autoritatea la refacerea lor cu respectarea situației factuale, a deciziei administrativ-jurisdicționale de față și a prevederilor legale aplicabile.

Admiterea contestației este parțială, capătul de cerere privind atribuire contractului către SC ..... SRL fiind respins ca nefondat, în conformitate cu art. 26 alin. (6) din aceeași lege, Consiliul considerând că nu se poate substitui autorității în privința îndeplinirii

obligațiilor legale ale acesteia – manifestări de voință și acte proprii ale autorității contractante – de stabilire a ofertelor neconforme sau, după caz, de anulare a aplicării procedurii. Pe de altă parte, aplicarea excepției de la art. 26 alin. (10) din Legea nr. 101/2016 („Consiliul nu poate decide atribuirea contractului către un anumit operator economic, cu excepția situației în care acesta a fost desemnat de autoritatea contractantă sau calitatea sa de ofertant câștigător rezultă din informațiile cuprinse în dosarul de soluționare a contestației.”) nu se justifică la acest moment. Cu alte cuvinte, nu este îndeplinită cerința legii, ca, pentru reclamantă, să reiasă calitatea de ofertant câștigător din informațiile cuprinse în dosarul de soluționare a contestației. În sens contrar s-ar aduce atingere principiului independenței și imparțialității comisiei de evaluare (autorității contractante), după cum au decis în numeroase spețe de caz și instanțele judecătorești. Consiliul nu se poate substitui comisiei de evaluare și să îi îndeplinească atribuțiile de evaluare finală în detaliu a oricărei oferte. Pe de altă parte, până în prezent, organizatoarea achiziției nu și-a manifestat opoziția față de încheierea contractului cu societatea reclamantă.

Art. 1 alin. (4) din normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016 statuează că autoritatea contractantă este responsabilă pentru modul de atribuire a contractului de achiziție publică/ acordului-cadru, cu respectarea tuturor dispozițiilor legale aplicabile, deci și a regulilor de elaborare a proceselor-verbale și a rapoartelor comisiei de evaluare.

Pentru aceste motive,
în baza legii și a mijloacelor de probă aflate la dosar,

CONSILIUL DECIDE:

Admite, în parte, contestația SC ..... SRL nr. 1272/13.06.2019, în contradictoriu cu ....., și anulează raportul procedurii nr. 1834/ 07.06.2019, în partea privind ofertele SC ...SRL, SC ...SRL și asocierii ..., precum și adresele autorității contractante de comunicare a rezultatului procedurii către contestatoare și respectivele ofertante. Obligă autoritatea la reevaluarea celor trei oferte și la emiterea unui nou raport de evaluare, cu respectarea întocmai a celor consemnate mai sus, a documentației de atribuire și a legislației aplicabile privind achizițiile publice, în termen de cel mult douăzeci de zile de la data primirii prezentei decizii. După reevaluarea ofertelor și întocmirea noului raport, autoritatea va comunica rezultatul reevaluării, potrivit legislației achizițiilor publice.

Respinge, ca nefondat, capătul de cerere de declarare câștigătoare a ofertei SC ..... SRL.

Prezenta decizie este obligatorie pentru părți. Împotriva ei se poate formula plângere, în termen de zece zile lucrătoare.

PREȘEDINTE,

.....

MEMBRU,

.....

OPINIE CONCURRENTĂ

În baza dispozițiilor coroborate ale art. 68 din Legea nr. 101/2016 și ale art. 426 alin. (2) din Codul de Procedură Civilă, redactez următoarea opinie concurrentă:

Din analiza susținerilor părților și a documentelor existente la dosarul cauzei, rețin cele ce urmează:

Potrivit raportului procedurii nr. 1834 din 07.06.2019, oferta contestatoarei SC ..... SRL a fost declarată admisibilă, clasându-se pe locul al patrulea în clasamentul ofertelor, după ofertele depuse de SC ...SRL, de SC ...SRL și de asocierea ...

Împotriva deciziei autorității contractante de a declara admisibile ofertele situate pe locuri superioare în clasamentul ofertelor admisibile, SC ..... SRL a înaintat Consiliului contestația de față, solicitând cele menționate în partea introductivă a deciziei.

Verificând legalitatea deciziei autorității contractante de a declara admisibile ofertele depuse de SC ...SRL, de SC ...SRL și de asocierea ..., constat, ca un prim aspect, faptul că procedura aceasta a fost organizată pentru atribuirea contractului de servicii de proiectare tehnică „PT+CS+DDE+DTAC” pentru „Modernizare drumuri de interes local - străzi în satul ... și satul ..., ..., județul .....”.

În fișa de date a achiziției, punctul II.2.4. „Descrierea achiziției publice” este menționat că, între activitățile ce alcătuiesc obiectul prezentei achiziții, se regăsește și cea de „verificare tehnică de calitate a proiectului tehnic și a detaliilor de execuție”.

Astfel, este evident că verificarea proiectului este parte a obiectului prezentei achiziții.

Analizând conținutul ofertelor contestate, depuse de SC ...și de SC ...SRL, observ și rețin următoarele aspecte:

- SC ...a inserat în cuprinsul propunerii sale tehnice:
  - declarația de disponibilitate și actele de atestare verificador proiecte ale dlui ing. ... care, așa cum rezultă din propria sa

declarație, este „colaborator al ofertantului conform contractului de colaborare nr. 1908 din data 11.04.2019”;

- următoarele specificații la cap. 3 – „Metodologia de efectuare a fazei de proiectare a lucrării”:

„3. Verificarea

În vederea verificării proiectelor elaborate se va numi un Verificator de proiect intern. Proiectele elaborate se vor supune aprobării Comisiei Tehnice de Avizare înainte de a fi transmise Beneficiarului.

**Odată cu finalizarea proiectului, p
angaja u verificato d p
p** *în conformitate cu prevederile legale, astfel încât proiectul să poată fi transmis Consultantului pentru a-l viza Bun de execuție ...”.*

- SC ...SRL a cuprins în propunerea sa tehnică:

- contractul de colaborare nr. 010 din 12.04.2019, încheiat între SC ...SRL (beneficiar) și SC ... SRL (prestator-colaborator), societate reprezentată de ing. ..., având ca obiect prestarea serviciilor de verificator proiecte drumuri pentru obiectul prezentei achizitii;

- declarația de disponibilitate și actele de atestare verificator proiecte ale dnei ....

În continuare, rețin următoarele prevederi ale Regulamentului privind verificarea și expertizarea tehnică a proiectelor, expertizarea tehnică a execuției lucrărilor și a construcțiilor, precum și verificarea calității lucrărilor executate, aprobat prin HG nr. 925/1995:

- art. 2

„În sensul prezentului regulament, expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) verificator de proiecte - specialist cu activitate în construcții atestat în unul sau mai multe domenii/subdomenii de construcții și specialități pentru instalațiile aferente construcțiilor, care efectuează verificarea proiectelor în ceea ce privește respectarea reglementărilor tehnice și cerințelor fundamentale aplicabile prevăzute de lege.”

- art. 5

„Specialiștii cu activitate în construcții, prevăzuți la [art. 2](#), își pot desfășura activitatea în condițiile legii, ca:

a) persoană fizică autorizată să desfășoare activități în mod individual și independent, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului [nr. 44/2008](#) privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 182/2016](#);

b) acționar/angajat/asociat al unei persoane juridice care are ca obiect de activitate inclusiv cod CAEN 71 Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică.”

Văzând aceste prevederi, stabilesc că, în cazul ofertantelor SC ...și SC ...SRL verificarea proiectelor va fi realizată de către terțe persoane, străine de societățile care au depus oferte, cu care acestea din urmă au relații de colaborare.

Alături de sesizarea faptului că, în cazul SC ...SRL, nu s-a făcut dovada faptului că persoana care deține calitatea de verificator de proiecte își desfășoară activitatea într-una din formele stabilite la art. 5 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 925/1995 și că autoritatea contractantă nu a făcut verificări în acest sens (prin solicitarea de clarificări ofertantei, aplicând dispozițiile art. 134 alin. 1 din HG nr. 395/2016), constat că forma de colaborare, în cazul acestor două ofertante, în vederea desfășurării activității de verificare de proiecte, era necesar să facă obiectul unui contract de subcontractare.

Astfel, stabilit fiind că verificarea de proiecte constituie parte a obiectului achiziției, cei doi ofertanți prevăzând în cuprinsul propunerilor tehnice prestarea acestei activități, se reține definiția noțiunii de subcontractant, regăsită la art. 3 alin. (1) lit. yy) din Legea nr. 98/2016: *„subcontractant - orice operator economic care nu este parte a unui contract de achiziție publică și care execută și/sau furnizează anumite părți ori elemente ale lucrărilor sau ale construcției ori îndeplinesc activități care fac parte din obiectul contractului de achiziție publică, răspunzând în fața contractantului de organizarea și derularea tuturor etapelor necesare în acest scop.”*

Este evident, date fiind prescripțiile documentației de atribuire, referitoare la verificarea proiectului, și descrierea realizării acesteia, cuprinsă în ofertele depuse, că, în fapt, persoanele desemnate ca verificatori de proiect vor executa această parte a contractului.

Interesant de reținut este că, potrivit legii, verificarea proiectului urmează a fi realizată de către persoane atestate în acest sens. Orice operator economic, care depune oferta, individuala sau în asociere, este ținut ca, prin aceasta, să îndeplinească în integralitate condițiile documentației de atribuire. În speța examinată, ofertanții ar trebui să dețină toate capacitățile materiale, umane, de certificare, cerute prin caietul de sarcini, referitoare la verificatorul de proiect. Or, așa cum reiese din probele cauzei, îndeplinirea acestei condiții a documentației de atribuire, va fi realizată de către cei 2 ofertanți indicați mai sus, prin implicarea unor persoane având atestări în acest sens, concluzia că acești specialiști execută o parte a contractului de achiziție publică fiind imediată.

Date fiind cele expuse, raportat la definiția dată de legiuitor subcontractantului, stabilesc că verificatorii de proiect, arătați în ofertele depuse de SC ...și SC ...SRL, îndeplinesc condițiile pentru deținerea acestei calități în prezenta procedură de atribuire.

Nu se poate retine în speță, în privința celor două ofertante precizate mai sus, opinia potrivit căreia verificatorii de proiect au doar calitatea de furnizor, așa cum această noțiune este definită la art. 3 alin. (1) lit. w) din Legea nr. 98/2016, respectiv *„furnizor - entitatea care pune la dispoziția unui contractant produse, inclusiv servicii de instalare sau amplasare a acestora, dacă este cazul, ori care prestează servicii către acesta, care nu are calitatea de subcontractant”*.

Această concluzie are ca premisă chiar diferența dată de legiuitor între calitățile de furnizor și de subcontractant, acesta din urmă fiind cel care îndeplinește activități care fac parte din obiectul contractului de achiziție publică.

Este de menționat și că evaluarea conformității ofertelor, din punctul de vedere al tuturor aspectelor implicate în aceasta, se realizează imediat depunerii acestora, înainte de stabilirea celei câștigătoare, așa cum reiese din dispozițiile art. 133 alin. (1) și (2) din HG nr. 395/2016, art. 137 alin. (3) lit. a) din aceeași hotărâre de Guvern, comisia de evaluare având obligația de a desemna oferta câștigătoare dintre ofertele admisibile (art. 137 alin. 5 din HG nr. 395/2016), declarate astfel în urma evaluării realizate.

Concluzia se impune și prin prevederile de la art. 51 din HG nr. 395/2016, conform cărora:

„(1) În situația în care autoritatea contractantă solicită în cadrul criteriilor referitoare la capacitatea de exercitare a activității profesionale și/sau cerințelor de executare a contractului anumite autorizații specifice, cerința se consideră îndeplinită în cazul operatorilor economici ce participă în comun la procedura de atribuire, dacă aceștia demonstrează că dispun de respectivele resurse autorizate și/sau că unul dintre membrii asocierii deține autorizația solicitată, după caz, cu condiția ca respectivul membru să execute partea din contract pentru care este solicitată autorizația respectivă.

*(2) În cazul în care **ofertantul**/candidatul sau operatorii economici care participă în comun la procedura de atribuire **subcontractează o parte din contractul** de achiziție publică, cerința prevăzută la alin. (1) se consideră îndeplinită dacă **subcontractantul** nominalizat **deține autorizația** solicitată prin documentația de atribuire, cu condiția ca **acesta să execute partea din contract** pentru care este solicitată autorizația respectivă.”*

Or, subcontractarea unei părți a obiectului achiziției și calitatea de subcontractant a unei entități derivă din efectul legii, așa cum textele de lege au fost indicate în prezenta opinie concurentă, subcontractarea nefiind o cerință pe care autoritatea o poate impune sau nu, în funcție de specificul procedurii și în funcție de dorințele acesteia. Subcontractarea se califică astfel în baza legii, raportat la conținutul unei oferte și nu poate fi ignorată, pe considerente care nu se regăsesc în legislația privind achizițiile publice.

Cât privește oferta clasată pe locul al treilea în clasament, depusă de asocierea ..., constat că aceasta a prevăzut următoarele elemente în propunerea sa tehnică, elemente la care face referire și autoritatea contractantă în punctul său de vedere la contestație:

„Serviciile de proiectare includ:

În obligația proiectantului intră:

(...) B. Servicii conexe:

a. Obținerea avize, acorduri, inclusiv autorizație de construire (plata taxelor intră în sarcina beneficiarului final al investiției);

**b. Verific   docume   tehnic co   Legi nr.
10/1995 (verific   i   a docume   înai   d
p   cătr Benefici**

c. Asistență tehnică pe perioada de execuție a lucrărilor (inclusiv fazele determinante și modificările aduse proiectului).

[...]

2.5.2. Referatele de verificare a documentației tehnice - D.T., în conformitate cu legislația în vigoare privind calitatea în construcții, inclusiv în situațiile prevăzute la art.7 alin. (21) și (23)
î   d verificator at

[...]

Susținerea proiectului la verificatori atestați

Susținerea proiectului cât și remedierea eventualelor modificări solicitate de verificatorii atestați

Durata de execuție: 4 zile

Personal responsabil:

Manager proiect - ... - inginer C.F.D.P., Șef echipă proiectare - ... - inginer C.F.D.P., Proiectant - ... - inginer C.F.D.P.

[...]

Analiza proiectării

Toate documentațiile care vor fi elaborate vor fi supuse procesului de analiză. Verificarea proiectării în vederea confirmării corectitudinii, completitudinii și conformității proiectului cu datele de intrare din documentele de contractare, proiectul se supune unor verificări specifice fazei de proiectare și specialităților tehnice ce fac obiectul acestuia.

Verificarea documentației se realizează de personal calificat, cu experiență și independent de personalul care a elaborat proiectul.

Verificarea proiectării stabilește dacă datele de ieșire satisfac cerințele datelor de intrare și dacă documentația este întocmită conform standardelor, normativelor și procedurilor aplicabile ..."

Însă, alături de aceste specificații, verificând conținutul propunerii tehnice a asocierii ..., identific și următoarele aspecte:

- în formularul 6 „Lista cu specialiștii necesari implementării contractului” sunt înscrise următorii specialiști: ....

- în documentul din ofertă denumit „Grafic fizic detaliat pe activități” este menționat că activitățile vor fi desfășurate astfel: preluarea documentațiilor elaborate anterior și a reperelor topografice - ...; documentație pentru avize și acorduri (DAA) - ...; proiect pentru organizarea execuției lucrărilor (POE) - ...; proiect pentru autorizarea lucrărilor DTAC (PAC) - ....; proiect tehnic (PTH) - ...; plan de securitate și sănătate pe un șantier de construcții (SSM) - ...; caiete de sarcini (CS) - ...; detalii de execuție (DE) - ...; **verificarea tehnică a proiectării** - ...; asistență tehnică - ...;

- nu se regăsesc în CV-urile celor 3 specialiști, indicați de asociere ca fiind implicați în implementarea contractului, mențiuni privind atestarea profesională a acestora ca verificatori de proiecte;

- nu se regăsesc, între actele asocierii, dovezi ale faptului că cei trei specialiști, indicați în „Grafic fizic detaliat pe activități” ca desfășurând activitatea de verificare tehnică a proiectării, dețin calitatea de verificatori de proiecte.

În atari condiții, constat că, pe de o parte, elementele ofertei asocierii ... sunt contradictorii, respectiv, în vreme ce în propunerea tehnică este menționat că *„Verificarea documentației se realizează de personal **calificat**, cu experiență și **independent de personalul care a elaborat proiectul.**”*, din „Grafic fizic detaliat pe activități” rezultă că specialiștii desemnați să efectueze verificarea tehnică a proiectării sunt aceiași cu cei care vor presta celelalte activități de proiectare din obiectul contractului, iar pentru aceștia nu au fost depuse dovezi ale faptului că sunt calificați și atestați în vederea verificării de proiecte, condiție de atestare rezultând din prevederile art. 8 lit. c) din Regulamentul privind verificarea și expertizarea tehnică a proiectelor, expertizarea tehnică a execuției lucrărilor și a construcțiilor, precum și verificarea calității lucrărilor executate, aprobat prin HG nr. 925/1995 (*„În conformitate cu prevederile art. 13 [alin. \(1\)](#), coroborate cu art. 26 [alin. \(1\)](#) și [art. 30](#) din Legea nr. 10/1995, republicată, cu completările ulterioare, potrivit domeniului/domeniilor și/sau subdomeniului/subdomeniilor de construcții și/sau specialității/specialităților pentru instalațiile aferente construcțiilor pentru care a fost atestat, verificatorul de*

proiecte: c) efectuează verificarea, din punct de vedere tehnic, a unei documentații tehnice/proiect numai pentru domeniul/domeniile și/sau subdomeniul/subdomeniile de construcții și/sau specialitatea/specialitățile pentru instalațiile aferente construcțiilor, corespunzător cerinței/cerințelor fundamentale pentru care a fost atestat.”)

Din raportul procedurii, întocmit de comisia de evaluare la finalizarea activității sale, nu rezultă că aspectele pe care le-am expus ar fi fost sesizate și verificate de aceasta, deși între atribuțiile sale se regăsesc și cele de verificare a conformității propunerilor tehnice ale ofertanților cu prevederile caietului de sarcini, precum și de elaborare a solicitărilor de clarificări și/sau completări necesare în vederea evaluării ofertelor, potrivit dispozițiilor art. 127 alin. (1) lit. f) și i) din HG nr. 395/2016.

Mai mult, potrivit art. 8 lit. a) din Regulamentul aprobat prin HG nr. 925/1995, „În conformitate cu prevederile art. 13 [alin. \(1\)](#), coroborate cu art. 26 [alin. \(1\)](#) și [art. 30](#) din Legea nr. 10/1995, republicată, cu completările ulterioare, potrivit domeniului/domeniilor și/sau subdomeniului/subdomeniilor de construcții și/sau specialității/specialităților pentru instalațiile aferente construcțiilor pentru care a fost atestat, verificatorul de proiecte: a) nu poate verifica, semna și ștampila proiectul/proiectele întocmite de el, proiectul/proiectele la a căror elaborare a participat sau proiectul/proiectele pentru care, în calitate de expert tehnic atestat, a elaborat raportul de expertiză tehnică.”

Așadar, alături de contradicțiile din oferta asocierii analizate, așa cum au fost expuse mai sus, constat și o interdicție legală ca cei trei specialiști indicați ca realizând verificarea tehnică a proiectării să desfășoare activitatea, de vreme ce aceștia realizează și activitățile de proiectare supuse verificării.

Nici acest aspect nu a făcut obiectul vreunei analize și verificări din partea autorității contractante.

Or, în acest context de fapt, constat că, în realitate, evaluarea ofertei depusă de asocieria ... nu a fost realizată, cel puțin din punctul de vedere al activității de verificare a proiectului, așa cum a fost cuprinsă ca obiect al ofertării, respectiv al achiziției.

Față de această situație, rețin că autoritatea contractantă, pentru a se edifica pe deplin asupra modalității în care asocieria urmează a desfășura activitatea de verificare de proiecte, era necesar și oportun să facă aplicarea dispozițiilor art. 134 alin. (1) din HG nr. 395/2016 și să ceară ofertantei clarificări asupra acestui aspect. În lipsa unor elemente certe cu privire la implicarea verificatorului de proiecte în desfășurarea obiectului contractului, consider că nu se poate discuta despre o legală evaluare a ofertei,

autoritatea contractantă nefiind în posesia acelor informații care să îi confere convingerea că activitatea este prestată în mod legal.

Este de notorietate că evaluarea ofertelor depuse într-o procedură de achiziție publică reprezintă o activitate complexă a comisiei de evaluare care este ținută la a se edifica pe deplin, atât ca urmare a analizării ofertelor, cât și ca urmare a eventualelor solicitări de clarificări cerute autoarelor acestora, asupra caracterului admisibil al ofertelor, respectiv asupra modului în care acestea răspund întru totul necesităților de achiziție ale autorității contractante, așa cum sunt descrise în documentația de atribuire. Evaluarea ofertelor nu este un proces formal, în care, eventual, comisia de evaluare constată existența ofertelor, fără a face o analiză temeinică a conținutului acestora. Or, în cauza aflată în soluționare, tocmai derularea unei asemenea verificări temeinice a ofertei ..., în special, dar și a ofertelor clasate pe primele două locuri în clasament, nu poate fi dedusă, cu atât mai mult cu cât necesitatea acestei verificări se impune cu forța evidenței din considerentele expuse.

Date fiind toate cele arătate în prezenta opinie concurentă, consider ca nelegale deciziile autorității contractante de a declara admisibile cele 3 oferte contestate, în fapt, evaluarea acestora nefiind realizată pe deplin.

Drept urmare, sunt de acord cu soluția pronunțată de către majoritatea completului, însă pentru considerentele expuse în această opinie concurentă.

MEMBRU COMPLET,

*****

Redactată în patru exemplare, conține douăzeci și cinci de pagini.